

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/58/2022
Identifikačné číslo spisu:	8220200867
Dátum vydania rozhodnutia:	25.10.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8220200867.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: O. Š., narodený XX.Z. XXXX, bytom V. XX, XXX XX G., právne zastúpený: RIEDL advokátska kancelária s. r. o., so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov, IČO: 54 359 490, proti žalovaným: 1/ F.. G. G., narodený XX.Z. XXXX, bytom A. XXX/XX, XXX XX G. a 2/ F.. S. I.H. G., narodená XX.M. XXXX, bytom N.Ž. XXX, XXX XX A., obaja právne zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Vladimír Filičko, PhD., s. r. o., so sídlom Kováčska 28, 040 01 Košice, IČO: 52 253 791, o zaplatenie 3.799,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 6C/11/2020, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. novembra 2021, č. k. 8Co/12/2021-96, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Rozsudkom z 26.11.2020, č. k. 6C/11/2020-68 Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.799,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.799,- eur od 04.07.2020 do zaplatenia a to všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a žalobcovi priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške týchto trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvého stupňa dňa 22.05.2020 domáhal, aby súd uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť mu 3.799,- eur s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 3.799,- eur od druhého dňa po doručení žaloby a nahradiť mu trovy konania. Návrh skutkovo odôvodnil tým, že dňa 30.11.2017 so žalovanými uzavrel kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníckych práv k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Regetovka na LV č. 350. Chatu kúpil za cenu 78.980,- eur ako pripravenú na celoročné užívanie s vlastnou studňou tak, ako to bolo prezentované žalovanými, ktorí nehnuteľnosti ponúkali na predaj

prostredníctvom realitnej kancelárie. Napriek tomu, že nehnuteľnosti kúpil v stave, ako ich pri obhliadke poznal, čo plne korešponduje s čl. V bod 1 kúpnej zmluvy, od začiatku užívania odkúpených nehnuteľností, sa prejavilo viacero porúch a nedostatkov, či už právnych alebo faktických. Napriek ubezpečeniu zo strany žalovaných ako predávajúcich, že studňa vodu má počas celého roka, ak sa ňou neplytvá na polievanie rastlín, ukázalo sa, že toto tvrdenie nebolo pravdivé. Bez toho, aby mu zaplatená cisterna nezaplnila časť studne, nemal by ani kvapku vody už od Vianoc roku 2017. Ako sa dozvedel od susedov, v tejto studni nikdy veľa vody nebolo a žalovaní to podľa ich tvrdení dobre vedeli. Žalovaných vyzval na súčinnosť s nápravou tohto stavu pred tým, ako sa odhodlal riešiť v podstate úplne absentujúcu prítomnosť vody novým vrtom studne, ale ich reakcia bola negatívna. Keďže nemal vodu, bol nútený dať si vyvŕtať novú studňu, za čo zaplatil 3.799,- eur.

1.2. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, podľa ktorého žalobca ako kupujúci na základe kúpnej zmluvy zo dňa 30.11.2017 nadobudol do vlastníctva od žalovaných ako predávajúcich nehnuteľnosti (rekreačný dom a pozemky), pričom kúpna cena stavby a predmetných pozemkov bola stanovená dohodou zmluvných strán na sumu 78.980,- eur. Kupujúci v bode V.1 zmluvy prehlásil, že ho predávajúci v 1. až 2. rade pred podpísaním tejto kúpnej zmluvy upozornili na všetky vady prevádzaných nehnuteľností, vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt súvisiacich s nehnuteľnosťami, o ktorých mali predávajúci v 1. a 2. rade vedomosť, že sa dôkladne oboznámil s listom vlastníctva, katastrálnou mapou a pod. stav nehnuteľnosti je kupujúcemu dobre známy a v takomto stave, kupujúci predmet nehnuteľnosti uvedený v čl. II. ods. 2 kúpnej zmluvy od predávajúcich v 1. až 2. rade kupuje do svojho výlučného vlastníctva. Predávajúci v 1. až 2. rade a kupujúci sa zaviazali, že si v tejto kúpnej zmluve navzájom poskytnú úplné a pravdivé vyhlásenia o skutočnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uzavretie kúpnej zmluvy. Uvedená nehnuteľnosť bola predávaná prostredníctvom realitnej kancelárie, pričom údaje o nehnuteľnosti boli realitnému agentovi poskytované žalovanými. Z popisu nehnuteľnosti zverejnenému realitnou kanceláriou plynie, že sa má jednať o murovanú chatu/ domček s obytňou plochou 70 m² okrem iného s elektrinou 220/380 W, odpadom - žumpou, vlastnou studňou, vykurovaním elektrickým a tuhým palivom v kachliach, kachľovou pecou, ohrevom teplej vody elektrickým bojlerom, čiastočne podpivničená. Studňa predstavuje pre dom jediný zdroj vody. Žalovaní ubezpečili žalobcu, že studňa má vodu, pokiaľ sa ňou neplytvá, avšak po dvoch týždňoch bývania v nehnuteľnosti, žalobca nemal v studni žiadnu vodu, preto bol nútený si dať vyvŕtať novú studňu asi 80 m od domu. Súd prvej inštancie tak na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že sporové strany uzatvorili kúpnu zmluvu v zmysle § 588 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), pričom prevádzané nehnuteľnosti trpeli v čase predaja skrytou vadou v podobe nemožnosti zásobovania nehnuteľnosti vodou z vlastnej studne, ktorá vada vyšla najavo až po uzatvorení kúpnej zmluvy, a za ktorú vadu žalovaní ako predávajúci zodpovedajú. Dodatočne teda vyšla najavo vada, na ktorú žalovaní ako predávajúci žalobcu ako kupujúceho neupozornili a kupujúci má právo na primeranú zľavu z dojednanej ceny zodpovedajúcu povahe a rozsahu vady. Zákonnou podmienkou na uplatnenie a následné priznanie nároku je samotná existencia vady predanej veci, ktorú mal súd za danú. Žalobca si u žalovaných v zákonnej lehote svoj nárok zo zodpovednosti za vadu predanej veci uplatnil. Pri určovaní výšky zľavy vychádzal súd z nákladov potrebných na zabezpečenie zdroja vody pre nehnuteľnosť a teda nákladov potrebných na uvedenie nehnuteľnosti do užívateľného stavu obvyklého pre nehnuteľnosť (domček/chata určená na celoročné užívanie). Uvedené mal súd preukázané z dokladov preukazujúcich výšku nákladov na vyvŕtanie novej studne a jej zapojenie (faktúry na čl. 7-8 spisu) spolu v sume 3.799,- eur, ktorých výšku žalovaní nerozporovali.

1.3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil tak, že žalobca sa v konaní domáhal nároku na zľavu z dojednanej kúpnej ceny podľa § 597 OZ z dôvodu, že žalovanými mu predané pozemky trpia skrytou vadou, na ktorú ho žalovaní neupozornili v zmysle svojej povinnosti podľa § 596 OZ, a to že dom nemá dostatočné zásobovanie vodou, keďže studňa, ktorá je jediným zdrojom vody pre dom, nemá dostatok vody ani na bežné používanie. V súvislosti s návrhom žalovaných na výsluch svedka, realitného agenta, súd prvej inštancie uviedol, že návrh na tento výsluch nebol prednesený v koncentračnej lehote, ale aj s ohľadom na skutkové tvrdenia strán sporu a skutkový stav, ktorý bol pre rozhodnutie vo veci samej v dostatočnej miere objasnený, by bol nadbytočný. Ďalšie dokazovanie bolo podľa názoru súdu prvej

inštancie aj ne hospodárne a v rozpore so zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania, preto ho súd zamietol.

1.4. Keďže sa žalovaní s peňažným plnením dostali do omeškania, súd prvej inštancie im uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3,799,- eur od 04.07.2020 (odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovaným) do zaplatenia. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších prepisov (ďalej len „CSP“), keď žalobcovi, ktorý bol vo veci plne úspešný priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) v zmysle ust. § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaných nebolo opodstatnené. Vo veci bol v dostatočnom rozsahu zistený skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom odvolateľov, že súd prvej inštancie sa postavil do role právneho zástupcu žalobcu a arbitrárne zmenil uplatnený nárok. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na ustálenú súdnu prax, a to rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 196/2009 z 22. septembra 2010. Nestotožnil sa ani s názorom, že právnenému zástupcovi žalovaných súd prvej inštancie neumožnil riadne sa k zmene nároku vyjadriť. Z obsahu spisu, zápisnice o pojednávaní zo dňa 26.11.2020 je zrejmé, že právny zástupca žalovaných po umožnení súdom doplniť svoj záverečný návrh už o doplnenie záverečného návrhu nežiadal. Taktiež odmietnutie návrhu na vykonanie dokazovania výsluchom svedka, realitného agenta súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia náležitým spôsobom vysvetlil (bod 36). Rovnako sa súd prvej inštancie náležitým spôsobom vyporiadal aj s námietkami žalovaných, že žalobca bol explicitne upozornený na možné problémy s vodou v studni. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a o trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1, ust. § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovali z ust. § 420 písm. f) CSP. Dovolatelia uvádzajú, že v predmetnom konaní došlo zo strany odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie k bezprecedentnému zásahu do ich práva na spravodlivý proces, keďže v prejednávaní veci došlo k výraznému porušeniu viacerých práv žalovaných zo strany súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, a to najmä práva na nezávislý a nestranný súd, práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia, predvídateľnosť rozhodnutia, či zákaz svojvoľného postupu súdu. Postup súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, ako i rozhodnutia súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu predstavujú ukážkový príklad jednostranného zvýhodňovania procesnej strany súdom, ako aj absolútnu ignoráciu koncepcie civilného sporového konania. Porušenie práva dovolateľov na spravodlivý proces dosiahlo v predmetnom konaní takú intenzitu, že celé konanie je nutné považovať za extrémne nespravodlivé, vzbudzujúce výrazné pochybnosti o naplnení princípu nezávislosti a nestrannosti súdu.

3.1. Dovolatelia namietajú, že im bolo umožnené vyjadriť sa k zmene dôvodnosti nároku žalobcu zo strany súdu prvej inštancie prvý krát až v záverečnej reči a že súd prvej inštancie odmietol odročiť pojednávanie za účelom ich prípravy na obranu voči zmenenému dôvodu uplatneného nároku. Podľa dovolateľov zo strany súdu prvej inštancie došlo k arbitrárnej „zmene“ posúdenia nároku, ktorého sa žalobca domáhal prostredníctvom svojej žaloby, a to z nároku na náhradu škody na nárok zo zodpovednosti za vady. Vzhľadom na uvedenú prekvapujúcu zmenu právneho dôvodu žalobcom uplatneného nároku, právny zástupca žalovaných požiadal o odročenie pojednávania za účelom náležitého posúdenia veci a zváženia využitia prostriedkov procesnej obrany. Vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie odmietol návrh na odročenie pojednávania žalovaných, súd prvej inštancie takýmto postupom absolútne znemožnil žalovaným uplatňovať im patriace práva, spočívajúce najmä v

možnosti účinnej obrany. V neposlednom rade dovolatelia poukazujú na to, že súd prvej inštancie odmietol vykonať nimi navrhnutý dôkazný prostriedok, a to výsluch jediného nezávislého svedka, keďže ako svedkovia boli v konaní vypočuté osoby, o nezaujatosti ktorých možno mať vážne pochybnosti, predovšetkým manželka žalobcu a matka žalovaných, čím súd prvej inštancie zmaril náležité objasnenie skutkového stavu veci. Osobitne dovolatelia namietajú, že nebol daný žiaden dôvod na odmietnutie navrhnutého dôkazu, keďže jeho vykonanie vyplynulo z predbežného právneho posúdenia súdu, ktorým zmenil dôvodnosť uplatneného nároku žalobcu. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie predmetné pojednávanie nevedol v súlade so zákonom, postavil sa do role právneho zástupcu žalobcu, pričom extrémnym spôsobom porušil práva dovolateľov na spravodlivý proces. S poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/70/2017 zo dňa 31.01.2018 považujú dovolatelia rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu za rozhodnutia prekvapivé. K zmene nároku zo strany súdu došlo v rámci predbežného právneho posúdenia, po ktorom hneď nasledovali záverečné reči právnych zástupcov sporových strán. Je teda zrejmé, že žalovaným nebolo riadne umožnené sa k predmetnej zmene vyjadriť, pričom ich snaha o preukázanie ich tvrdení dokonca rezultovala do zamietnutia návrhu na vykonanie dôkazu. Na základe skutočností uvedených v dovolaní žalovaní navrhujú, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 8Co/12/2021, zo dňa 29.11.2021 a rozsudok Okresného súdu Bardejov, sp. zn.: 6C/11/2020 zo dňa 26.11.2020 zrušil v celom rozsahu a vec vrátil Okresnému súdu Bardejov na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa k podanému dovolaniu žalovaných nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Podľa čl. 15 ods. 1 CSP dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon.

7. Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

8. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 431 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

12. Podľa § 431 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

13. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

14. Podľa § 442 CSP dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

15. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

16. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

17. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

19. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, sp. zn. III. ÚS 47/2019, sp. zn. 4Cdo/140/2019 alebo sp. zn. 4/Cdo/120/2019).

20. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom-ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces. Pri posudzovaní namietaného nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že strane bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, je nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietat alebo zvrátiť nesprávny postup súdu. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (sp. zn. II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (sp. zn. I. ÚS 188/06).

21. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06).

22. Dovolatelia namietali, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnili im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces, keď súd nevykonával výsluch svedka Bujdu, ktorý ako sprostredkovateľ mal objasniť, že či dovolatelia upozornili žalobcu na možný nedostatok vody v studni. Keďže súd prvej inštancie nevykonával všetky navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dovolatelia namietajú, že súd prvej inštancie im znemožnil uplatňovať patriace práva spočívajúce najmä v možnosti účinnej obrany.

23. Dovolací súd k tejto námietke dovolateľov uvádza, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/2012/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo vykonával iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca a ž k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť, ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/219/2013, 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/134/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012 a 7Cdo/36/2011).

24. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, resp. nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov, ktoré dovolatelia naznačujú v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012).

25. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani v zmysle novšej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

26. Konanie súdov nižšej inštancie v prejednávanej veci však vady nevykazuje. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, pričom podľa názoru dovolacieho súdu zistené skutkové závery súdu nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý (riadny) proces.

27. Samotná skutočnosť, že dovolatelia sa nestotožňujú so spôsobom vykonania a vyhodnotenia dôkazov a skutkových okolností, nemôže bez ďalšieho viesť k záveru, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 98/97).

28. Vo vzťahu k namietanému nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutia dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa náležitosti

odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie rozsudkov zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnení rozsudkov vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzal, keď žalovaným uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.799,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3.799,- eur od 04.07.2020 do zaplatenia. Zároveň je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzal odvolací súd, keď rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

29. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, a je zrejmé, ako a z akých dôvodov meritórne vo veci samej rozhodli. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu spĺňa požiadavky zákonného ustanovenia § 220, resp. § 393 CSP týkajúceho sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že dovolatelia sa s rozhodnutiami súdov nestotožňujú a že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa ich predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolatelia so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov nesúhlasia a nestotožňujú sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

30. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že dovolatelia uplatnením dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietali porušenie práva na spravodlivý proces, keď súd prvej inštancie im neumožnil vyjadriť sa k zmene posudzovaného nároku z nároku na náhradu škody na nárok vyplývajúci zo zodpovednosti za vady. Dovolatelia namietajú, že k zmene nároku zo strany súdu došlo v rámci predbežného posúdenia, po ktorom hneď nasledovali záverečné reči právnych zástupcov sporových strán, teda nebolo im umožnené sa k predmetnej zmene nároku riadne vyjadriť. Dovolací súd má za to, že postupom súdu prvej inštancie právo na spravodlivý súdny proces dovolateľov porušené nebolo a postup súdu možno považovať za súladný s CSP, keďže zo zápisnice o pojednávaní z 26.11.2020 (č. l. 52 spisu) vyplýva, že súd prvej inštancie vyslovil predbežné právne posúdenie veci (č. l. 60 spisu) a následne vyzval strany sporu podľa § 182 CSP, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu, ako aj k právnej stránke veci (č. l. 61 spisu). Právny zástupca dovolateľov na toto reagoval (č. l. 61 spisu) vyjadrením, v ktorom uviedol, že na strane dovolateľov neboli splnené predpoklady na vyvodenie zodpovednosti za vady a poukázal na ust. § 596 a § 501 OZ. Keďže súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné vykonať ďalšie dôkazy uznesením návrh na doplnenie dokazovania výsluchom svedka Bujdu zamietol a vyhlásil dokazovanie za skončené. Z predmetnej zápisnice zároveň vyplýva, že obaja právni zástupcovia strán sporu zhodne uviedli, že nežiadajú doplniť svoj záverečný návrh (č. l. 62 spisu). Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd preto nepovažoval postup súdu prvej inštancie za prekvapivý, na základe čoho by bolo možné konštatovať porušenie práva dovolateľov na spravodlivý súdny proces, keďže súd prvej inštancie postupoval v súlade s ustanoveniami procesného poriadku, na základe výsledkov vykonaného dokazovania, ako aj procesných povinností strán sporu.

31. Dovolatelia vyvodzujú z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietali tiež, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom bolo zaťažené vadou, keď súd nesprávnym procesným postupom

znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keďže rozhodnutia súdov považujú za arbitrárne. Podľa dovolateľov arbitrárnosť súdnych rozhodnutí spočíva v nesprávnom právnom posúdení relevantných skutočností, ako aj právnom posúdení otázky nárokov zo zodpovednosti za vady, s čím sa sudy vôbec nevysporiadali.

32. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tvrdenia o nesprávnom právnom posúdení zisteného skutkového stavu, v zásade nemožno právne kvalifikovať ako dovolací dôvod podľa 420 písm. f) CSP, pokiaľ nedosahujú intenzitu nepreskúmateľnosti, t.j. takú vadu, ktorá neumožňuje dovolaciemu súdu pochopiť spôsob, akým dospel súd nižšieho stupňa k svojmu záveru. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav.

33. Dovolatelia namietali nesprávnu aplikáciu práva, keď mali za to, že súd pri rozhodovaní bez akéhokoľvek dôvodu a absolútne svojvoľne zmenil posudzovaný nárok z nároku na náhradu škody na nárok zo zodpovednosti za vady, pričom sa nevysporiadal s existenciou nárokov zo zodpovednosti za vady. Z uvedeného vyplýva, že dovocatelia v tejto časti dovolania namietali nesprávne právne posúdenie veci a nie nesprávny procesný postup súdu. Podľa názoru dovolacieho súdu, súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd dôvodnosť aplikácie príslušných ustanovení OZ upravujúcich zodpovednosť za vady odôvodnili ústavne konformným spôsobom, t.j. dostatočne a relevantne, umožňujúc dovolaciemu súdu pochopiť spôsob, akým dospeli k svojmu záveru. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd dostačujúco odôvodnili, prečo posudzovali uplatňovaný nárok ako nárok vyplývajúci zo zodpovednosti za vady a nie ako nárok na náhradu škody.

34. Najvyšší súd v zmysle uvedeného odmietol dovolanie podľa § 447 písm. f) CSP.

35. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.